

3 CHARAKTERISTIKA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

3.1 VYMEZENÍ A POPIS ÚZEMÍ

Statutární město Děčín se nachází v Ústeckém kraji v okrese Děčín a je nejnižší položené město v České republice. Jeho centrum má nadmořskou výšku 135 metrů nad mořem. Leží na soutoku Labe, Ploučnice (pravý přítok) a Jílovského potoka (levý přítok). Území Děčína je velmi rozlehlé a členité, rozkládá se na rozhraní 3 větších horských celků - Děčínských stěn, Labských pískovců a Českého středohoří. Město se rozkládá na 117,7 km² a jeho zeměpisné souřadnice jsou 50°46'25" s. š., 14°11'46" v. d. Je významným říčním přístavem, důležitou železniční křižovatkou a leží na křižovatce několika významných silničních tahů.

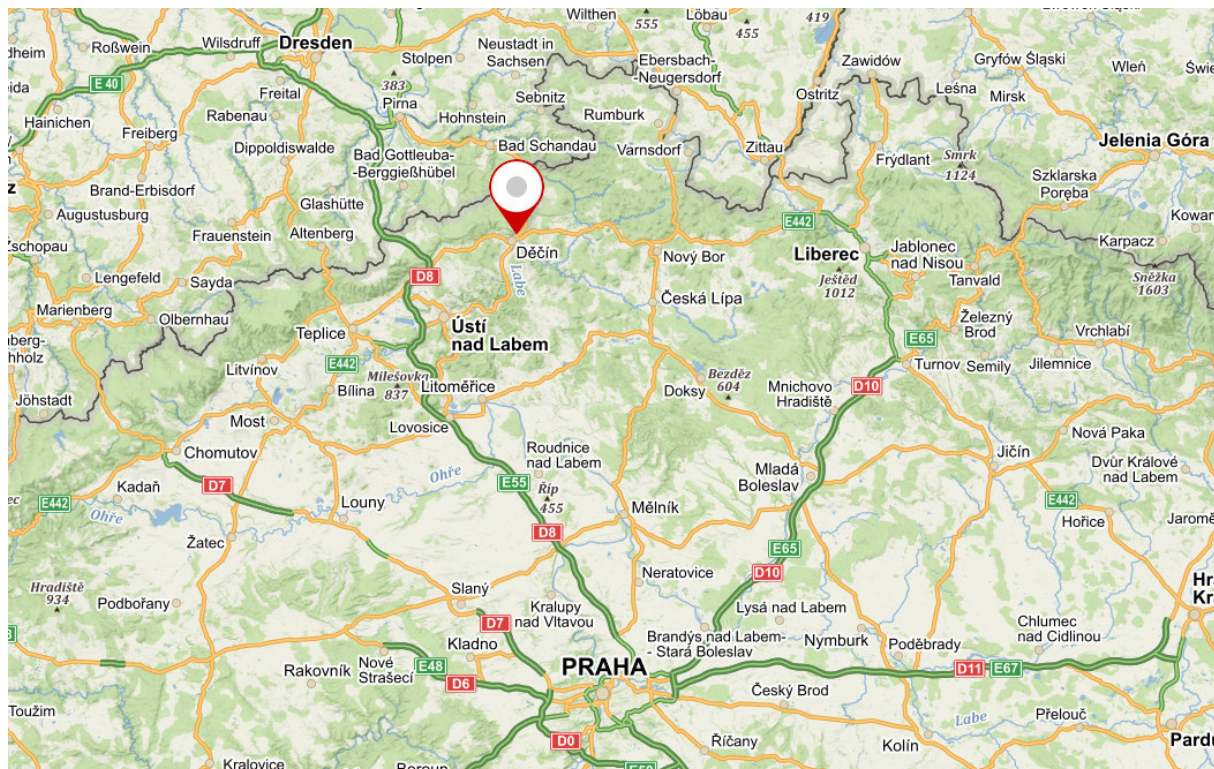
Okres Děčín sousedí s okresy Česká Lípa (v Libereckém kraji), Litoměřice (v Ústeckém kraji) a Ústí nad Labem. Krajské město sousedního kraje Liberec je od Děčína vzdáleno přibližně 71 km. Hraniční přechod Hřensko - Schmilka a německé pohraniční město Bad Schandau se nachází od města severně. Od Drážďan, hlavního města německé spolkové země Sasko, je vzdáleno 73 km. Jihovýchodně od Děčína se nachází hlavní město České republiky Praha.

Pro lepší představu jsou zmíněné informace uvedeny v následující [Tabulka 1](#).

Tabulka 1 Vzdálenosti vybraných měst od Děčína

Název města	Vzdálenost [km]	Směr orientace od Děčína
Ústí nad Labem	25	jihozápad
Česká Lípa	31	jihovýchod
Litoměřice	35	jih
Liberec	71	východ
hraniční přechod Hřensko - Schmilka	14	sever
Bad Schandau	23	sever
Drážďany	73	severozápad
Praha – hlavní město ČR	114	jihovýchod

Umístění města Děčín v rámci České republiky a situaci širších vztahů znázorňuje [Obrázek 1](#).

Obrázek 1 Mapa širších vztahů (zdroj: mapy.cz)

Dnešní Děčín se skládá mimo jiné ze dvou původně samostatných měst, Děčína, který se nachází na pravém břehu Labe a Podmokel, který se nachází na levém břehu Labe. Roku 1942 se tyto dvě části sloučily pod německým názvem Tetchen-Bodenbach, od roku 1947 má celé město krátký český název Děčín.

Ve městě se nacházejí převážně průmyslové podniky, které zaměstnávají obyvatele zejména v odvětví strojírenství, elektrotechniky a barevné metalurgie.

Děčín byl dříve okresním městem, v současnosti je statutárním městem a zároveň obcí s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadem. Obvod obce s rozšířenou působností zahrnuje 34 obcí.

Město Děčín se skládá z 22 katastrálních území, na kterých leží 35 místních částí.

Seznam místních částí:

Děčín I-Děčín	Děčín XIX-Čechy
Děčín II-Nové Město	Děčín XX-Nová Ves
Děčín III-Staré Město	Děčín XXI-Horní Oldřichov
Děčín IV-Podmokly	Děčín XXII-Václavov
Děčín V-Rozbělesy	Děčín XXIII-Popovice
Děčín VI-Letná	Děčín XXIV-Krásný Studenec
Děčín VII-Chrochvice	Děčín XXV-Chmelnice
Děčín VIII-Dolní Oldřichov	Děčín XXVI-Bechlejovice
Děčín IX-Bynov	Děčín XXVII-Březiny
Děčín X-Bělá	Děčín XXVIII-Folknáře
Děčín XI-Horní Žleb	Děčín XXIX-Hoštice nad Labem
Děčín XII-Vilsnice	Děčín XXX-Velká Veleň
Děčín XIII-Loubí	Děčín XXXI-Křešice
Děčín XIV-Dolní Žleb	Děčín XXXII-Boletice nad Labem
Děčín XV-Prostřední Žleb	Děčín XXXIII-Nebočady
Děčín XVI-Přípeř	Děčín XXXIV-Chlum
Děčín XVII-Jalůvčí	Děčín XXXV-Lesná
Děčín XVIII-Maxičky	

Rozdělení města Děčín do jednotlivých místních částí zobrazuje [Obrázek 2](#).

Obrázek 2 Mapa místních částí města Děčín (zdroj: mapydecin.cz)

Dle územního plánu města Děčín jsou hlavními kompozičními prvky města:

- tři vodní toky (Labe, Ploučnice a Jílovský potok) s charakteristickým údolím Labe ve směru sever - jih, přirozeně regulující rozvoj města ve svém historickém vývoji;
- hlavní trasy silniční a železniční dopravy regionálního i nadregionálního významu, sledující v podstatě toky vodotečí;

- dynamický reliéf skalních útvarů s celou řadou dominant, významně se uplatňujících v krajině panoramatu (Pastýřská stěna, Stoliční hora, zámek);
- v kompozici města se jako dominanty dále uplatňují především církevní objekty, negativně potom komíny výrobní zóny a několik výškových objektů (panelové domy, nemocnice);
- důležité kompoziční osy "vnitřního města" potom zastupují hlavní městské třídy (Teplická, Prokopa Holého, Hankova, Jiřího z Poděbrad, Slovanská, Dělnická, Ústecká, Ruská, Tyršova, Pohraniční stráž, Kamenická, 17. listopadu, Litoměřická, ul. Vítězství).“ [zdroj: Právní stav územního plánu města Děčína]

Významnou roli v cestovním ruchu tvoří především památky města - zámek, Staroměstský most a další. Kromě nich také blízký národní park České Švýcarsko a oblast Saské Švýcarsko na německé straně, které lákají turisty z celé České republiky i přilehlých částí Německa a zvyšují tak podíl tržeb a zaměstnanosti v cestovním ruchu ve městě Děčíně.

3.2 DEMOGRAFICKÁ STRUKTURA OBYVATELSTVA

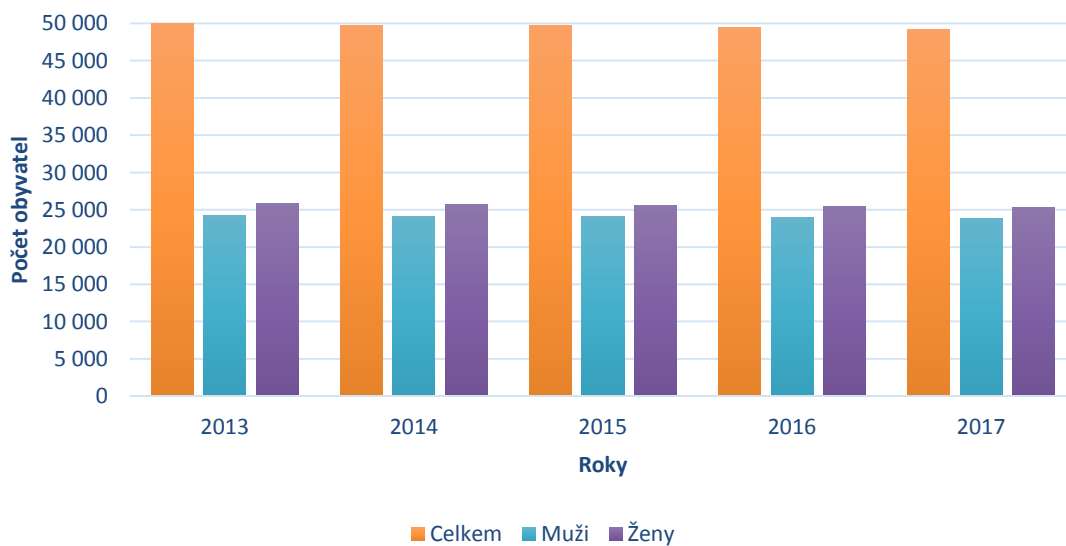
Ve městě Děčín žije 49 226 obyvatel (k 31. 12. 2017). Ženy tvoří 51 % obyvatel a muži 49 %. Za město Děčín je omezená dostupnost demografických dat. Statistický úřad ČR uvádí pouze ukazatele uvedené v následujících tabulkách a obrázcích.

Tabulka 2 Demografický vývoj obyvatelstva ve městě Děčín v letech 2013 – 2017 (zdroj: ČSÚ)

Stav obyvatel k 31.12.		2013	2014	2015	2016	2017
Počet obyvatel celkem		50 104	49 833	49 739	49 521	49 226
podle pohlaví	muži	24 302	24 166	24 133	24 031	23 929
	ženy	25 802	25 667	25 606	25 490	25 297
dle věku (let)	0-14	8 015	7 999	8 074	8 042	8 005
	15-64	32 875	32 325	31 858	31 407	30 962
	65 a více	9 214	9 509	9 807	10 072	10 259
Průměrný věk		41,4	41,7	41,9	42,2	42,4

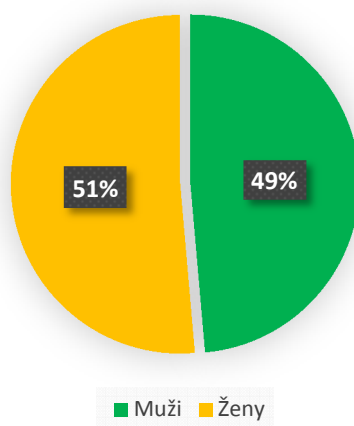
Z Tabulka 2 vyplývá, že celkový počet obyvatel města Děčín v letech 2013 až 2017 soustavně klesal. Z pohledu rozložení obyvatel dle jejich věku lze vyčíst, že počet obyvatel ve věku 0 - 14 a 15-64 let soustavně klesal, naopak počet obyvatel ve věku 65 a více soustavně stoupal. Z toho je možné usoudit, že obyvatelé v produktivním věku se z města stahují, což dokazuje i Tabulka 4 a celkově populace města Děčína stárne. Průměrný věk obyvatel ke konci roku 2017 byl přibližně 42 let.

Vývoj počtu obyvatel ve městě Děčín v období 2013-2017

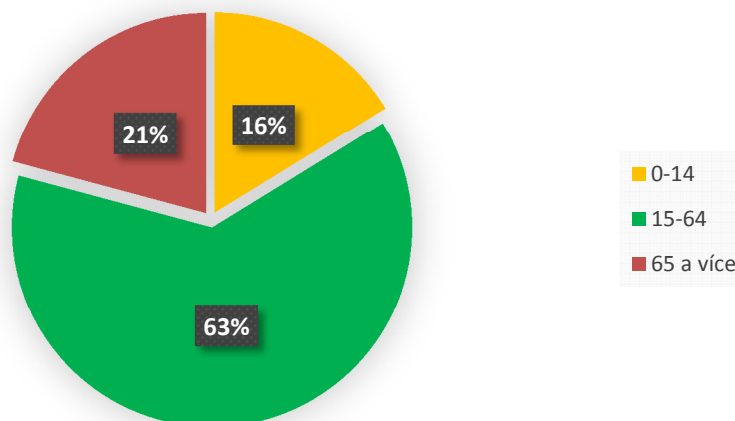
Obrázek 3 Vývoj počtu obyvatel Děčína mezi roky 2013 a 2017 (zdroj: ČSÚ)

Podíl mužů a žen na celkovém počtu obyvatel k datu 31. 12. 2017

Obrázek 4 Podíl mužů a žen na celkovém počtu obyvatel Děčína (zdroj: ČSÚ)

Podíl obyvatel základních věkových kategorií na celkovém počtu obyvatel k datu 31.12.2017

Obrázek 5 Podíl obyvatel Děčína dle jejich věku (zdroj: ČSÚ)

V následující [Tabulka 3](#) je zobrazeno rozdělení obyvatel města Děčína do jednotlivých místních částí. Tato data jsou platná k roku 2011, kdy proběhlo celostátní Sčítání lidu, bytů a domů.

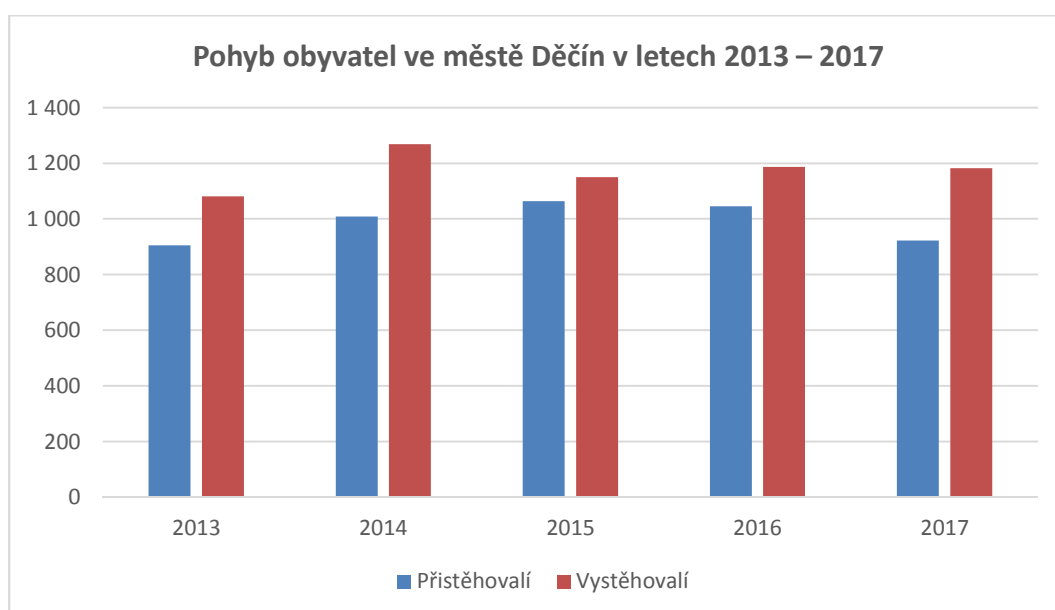
Tabulka 3 Počet obyvatel v jednotlivých místních částech města Děčín (zdroj: ČSÚ)

Místní část	Počet obyvatel	Místní část	Počet obyvatel
Děčín I-Děčín	4 959	Děčín XIX-Čechy	208
Děčín II-Nové Město	6 495	Děčín XX-Nová Ves	204
Děčín III-Staré Město	3 954	Děčín XXI-Horní Oldřichov	476
Děčín IV - Podmokly	5 159	Děčín XXII-Václavov	351
Děčín V - Rozbělesy	364	Děčín XXIII-Popovice	193
Děčín VI - Letná	8 054	Děčín XXIV-Krásný Studenec	514
Děčín VII - Chrochvice	1 387	Děčín XXV-Chmelnice	314
Děčín VIII-Dolní Oldřichov	853	Děčín XXVI-Bechlejovice	190
Děčín IX-Bynov	3 932	Děčín XXVII-Březiny	1 872
Děčín X-Bělá	1 023	Děčín XXVIII-Folknáře	327
Děčín XI-Horní Žleb	393	Děčín XXIX-Hoštice nad Labem	28
Děčín XII-Vilsnice	286	Děčín XXX-Velká Veleň	57
Děčín XIII-Loubí	205	Děčín XXXI-Křešice	776
Děčín XIV-Dolní Žleb	188	Děčín XXXII-Boletice nad Labem	4 683
Děčín XV-Prostřední Žleb	257	Děčín XXXIII-Nebočady	345
Děčín XVI-Přípeř	143	Děčín XXXIV-Chlum	66
Děčín XVII-Jalůvčí	571	Děčín XXXV-Lesná	156
Děčín XVIII-Maxičky	123		

Následující [Tabulka 4](#) a [Obrázek 6](#) názorně shrnují a zobrazují pohyb obyvatelstva mezi lety 2013 a 2017.

Tabulka 4 Pohyb obyvatel ve městě Děčín v letech 2013 – 2017 (zdroj: ČSÚ)

		2013	2014	2015	2016	2017
Živě narození		535	470	518	480	515
Zemřelí		544	480	526	556	550
Přistěhovalí		905	1 008	1 064	1 045	922
Vystěhovalí		1 081	1 269	1 150	1 187	1 182
Přírůstek (úbytek)	Přirozený	-9	-10	-8	-76	-35
	Stěhováním	-176	-261	-86	-142	-260
	Celkový	-185	-271	-94	-218	-295

Obrázek 6 Pohyb obyvatel ve městě Děčín v letech 2013 – 2017 (zdroj: ČSÚ)

Poslední z tabulek, [Tabulka 5](#), udává počet sňatků, rozvodů a potratů uskutečněných na území města Děčín v jednotlivých letech 2013 až 2017.

Tabulka 5 Počet sňatků, rozvodů a potratů ve městě Děčín v letech 2013 – 2017 (zdroj: ČSÚ)

	2013	2014	2015	2016	2017
Sňatky	181	199	222	225	231
Rozvody	152	147	122	156	138
Potraty	260	233	212	230	224

3.3 NAPOJENÍ MĚSTA NA DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURU

Poloha města Děčína byla již v minulosti předurčena k vytvoření rozvětvené sítě dopravních cest, které vznikaly zejména podél zmíněných vodních toků. Tyto dopravní cesty byly vymezeny přirozenými útvary, které patří do skupiny masivu Českého středohoří a Labských pískovců.

Tok řeky Labe představuje hlavní a rozhodující prvek přírodního charakteru v řešeném území, protože v jeho stopě jsou vedeny nadřazené trasy silniční a železniční dopravy. Město lze považovat za jedno z nejvýznamnějších dopravních center v celém širokém regionu. Přímo v intravilánu města jsou soustředěny tři nejdůležitější druhy dopravy včetně svých významných uzlů: silniční doprava, železniční doprava a vodní doprava.

Vzhledem k již zmíněné výhodné poloze má celý okres Děčín dobré komunikační podmínky. Obce a města okresu jsou propojeny hustou sítí silnic.

Hlavní osu silniční dopravy představují tyto silnice 1. třídy:

- silnice I/13 – spojující celé Podkrušnohoří s Podještědím, Frýdlantským výběžkem a sousedním státem Polsko (vede od křížení s komunikací I/6 v Karlových Varech přes Chomutov, Most, Teplice, Děčín, Nový Bor, Liberec a Frýdlant k silničnímu hraničnímu přechodu Habartice/Zawidow)
- silnice I/62 – spojující Ústí nad Labem se sousedním státem SRN (vede od křížení s komunikací I/30 v Ústí nad Labem přes Děčín a Hřensko k silničnímu hraničnímu přechodu Hřensko/Schmilka). Dále pokračuje jako německá spolková silnice č. 172 směrem na Bad Schandau a Drážďany, jedná se zároveň o nejnižší položenou silnici v České republice.

Význam těchto silnic spočívá zejména v tranzitní dopravě. Ta zajišťuje spojení mezi Českou republikou a SRN s vazbou na severské státy Evropy.

Na katastru města se nacházejí také krajské silnice nižší kategorie. Silnice II/261 začíná ve městě Liběchov (křížení s komunikací I/9), odkud vede do Litoměřic a dále podél pravého břehu řeky Labe do Ústí nad Labem a Děčína. Zde je ukončena na křížení se silnicemi I/13 a I/62. Silnice II/262 začíná v Děčíně (křížení s komunikací I/13), kde se napojuje na evropskou silnici E442. Z Děčína vede Benešovskou a Českolipskou ulicí na jihovýchod přes místní část Březiny a souběžně s tokem Ploučnice a železniční tratí 086 pokračuje do České Lípy a dále do obce Zákupy, kde se napojuje na komunikaci II/268.

Ačkoliv přímo přes území města neprochází, je pro město významná dálnice D8, která leží 30 km západně od města. Dálnice D8 je vedena z Prahy přes Ústí nad Labem do Německa (zde pokračuje dále jako A17 do Drážďan). Napojení města Děčín na dálnici D8 je doposud řešeno po stávajících komunikacích, jedná se zejména o silnici I/13 prostřednictvím mimoúrovňové křižovatky 80 Knínice na dálnici D8 a o silnici I/62 prostřednictvím mimoúrovňové křižovatky 69 Trmice na dálnici D8.

V rámci železniční dopravy představuje město Děčín železniční uzel (křižovátku mezi směry sever - jih a jihovýchod - jihozápad) celostátního významu se stanicí mezinárodního charakteru Praha - Děčín - Drážďany - Berlín - Hamburk, která je též přechodovou stanicí mezi Českou republikou a Německem (železniční hraniční přechod Děčín – Bad Schandau).

V Děčíně se protíná 5 železničních tratí:

- trať 073 Ústí nad Labem – Děčín (tzv. pravobřežní trať)
- trať 081 Děčín – Benešov nad Ploučnicí – Rumburk
- trať 083 Děčín – Bad Schandau – Dolní Poustevna – Rumburk
- trať 090 Praha – Ústí nad Labem – Děčín (tzv. levobřežní trať)
- trať 132 Děčín – Oldřichov u Duchcova, tzv. „Kozí dráha“ – v současnosti nevyužívaná železniční trať s nepřetržitou výlukou (nesjízdnost v důsledku poškození trati)

Na těchto železničních tratích se nachází několik železničních stanic a zastávek. Nejvýznamnější železniční tratí je trať 090, která je součástí prvního tranzitního koridoru, který spojuje Německo s Rakouskem a Slovenskem přes Českou republiku.

Jak již bylo zmíněno, město Děčín leží na labské vodní cestě, která jej spojuje se střední a severní částí Německa, státy Beneluxu a Francií. Díky tomu je významným říčním přístavem. V přístavu jsou poskytovány komplexní služby v logistickém řetězci (překlad a skladování zboží, pakování kontejnerů, celní a spediční služby, pronájem prostor a ploch).

3.4 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

3.4.1 Kvalita ovzduší

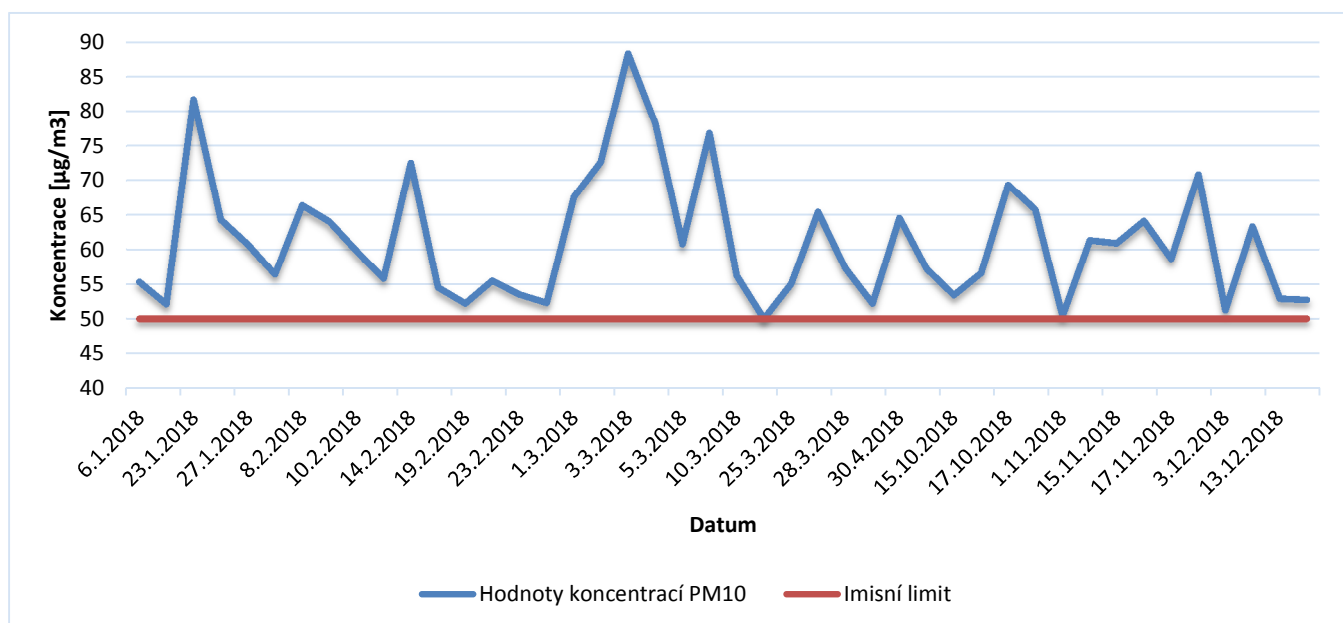
V Děčíně se vyskytuje množství zdrojů exhalace, včetně dopravního zatížení vnitřních komunikací, které negativně ovlivňují kvalitu ovzduší - nejproblematičtější složku životního prostředí ve městě.

Ke kvalitě ovzduší nepřispívá poloha města - dno Děčínské kotliny má nadmořskou výšku 135 m. n. m. a je obklopeno terénem s nadmořskou výškou cca 400 – 500 m. n. m. Město tak leží v sevřeném údolí, které je špatně provětrávané a náchylné k inverzím. Z toho důvodu dochází ke zvýšené koncentraci škodlivin v ovzduší.

Mezi zdroje znečišťování ovzduší patří také průmyslové závody, skládky, ale i domácnosti, které spalují fosilní paliva. Kvalita ovzduší ve městě se v současnosti monitoruje prostřednictvím automatizované monitorovací stanice, kterou vlastní Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ). Výhodou automatického měřicího programu jsou podrobné informace o kvalitě ovzduší a také zlepšení informovanosti obyvatel o aktuálním

znečišťování ovzduší. Monitorovací stanice se nachází v ulici Ve Vilách. Jedná se o lokalitu s prostranstvím mezi domy, na rovině mimo plné ovlivnění dopravou, nachází se zde částečně vilová zástavba a částečně průmysl.

Jedním z hlavních problémů kvality ovzduší představují suspendované částice PM₁₀. Ty mohou být tvořeny různými chemickými složkami a jejich vliv na lidské zdraví a životní prostředí se odvíjí od jejich složení. Hodnota imisního limitu pro průměrnou 24 hodinovou koncentraci těchto částic je 50 µg/m³. Legislativa připouští maximálně 35 překročení hodnoty imisního limitu za rok. Pokud je počet překročení vyšší než 35, imisní limit je považován za překročený. Ve městě Děčín byl v roce 2018 počet překročení větší než 35. Přehled překročení imisních limitů PM₁₀ v roce 2018 ve městě Děčín zobrazuje Obrázek 7.

Obrázek 7 Přehled překročení imisních limitů PM₁₀ (24 hodinový průměr) v roce 2018 (zdroj: ČHMÚ)

„Krátkodobé zvýšení denních koncentrací suspendovaných částic frakce PM₁₀ se podílí na nárůstu celkové nemocnosti i úmrtnosti. Dlouhodobě zvýšené koncentrace mohou mít za následek snížení plicních funkcí u dětí i dospělých, zvýšení rizika na onemocnění dýchacího ústrojí, výskyt symptomů chronického zánětu průdušek a zkrácení délky života zejména z důvodu vyšší úmrtnosti na choroby srdce a cév (zvláště u starých a nemocných osob) a pravděpodobně i na rakovinu plic.“ (Zdroj: Státní zdravotní ústav)

V letních měsících je zvýšené riziko smogové situace z důvodu vysoké koncentrace přízemního ozónu O₃. Smogová situace byla vyhlášena v Ústeckém kraji v červenci a v srpnu 2018 v celkovém trvání 100 hodin.

3.4.2 Třídění odpadu

Město provozuje tříděný sběr komunálních odpadů a je také zapojené do systému EKO-KOM. To znamená, že získává nárok na odměnu za zajišťování zpětného odběru a následného využití odpadů z obalů. Množství vytríděného odpadu určuje výši odměny, která roste spolu s účinností systému sběru. Tato odměna pomáhá snižovat náklady spojené s provozem systému sběru využitelných složek komunálních odpadů.

3.4.3 Ochrana přírody

„Řešené území města Děčína leží na rozhraní dvou chráněných krajinných oblastí - Českého středohoří a Labských pískovců. Hranice prochází přímo zastavěným územím města. Pro zachování krajinného a přírodního prostředí je veškerá činnost v území regulována.“
[zdroj: Právní stav územního plánu města Děčína].

Hranici CHKO Labské pískovce a CHKO České středohoří, která prochází územím města a pomyslně ho rozděluje vedví, zobrazuje [Obrázek 8](#).

Obrázek 8 Hranice CHKO Labské pískovce a České středohoří procházející Děčínem (zdroj: mapy.cz)